

5.Sınıf Sosyal Bilgiler Konu Özetleri

4.Ünite : Bilim, Teknoloji ve Toplum
Konu : Doğru ve Güvenilir Bilgi

Özellikle son yüzyılda teknolojinin gelişmesi ile birlikte bilgi kaynaklarımız değişikliğe uğramıştır. Eskiden insanlar ansiklopedi, kitap, gazete, dergi vb. basılı kaynakları kullanarak bilgiye ulaşmaktaydı. Günümüzde insanlar Genel Ağ bağlantılı akıllı telefonlar, bilgisayarlar ve tabletler yardımıyla sanal ortamda istedikleri bilgiye ulaşmaktadır. Sanal ortam, insanların önemli bir kısmı için bilginin ana kaynağı konumuna gelmiştir. Bu durumun temel sebebi sanal ortamın fazla miktarda bilgi içermesi ve buradaki bilgilerin her geçen gün artmasıdır.

Bununla ilgili aklımıza aşağıdaki sorular veya bu soruların benzerleri gelebilir:

- Sanal ortamdaki bilgilerin ne kadarı doğrudur?
- Sanal ortamda elde ettiğimiz bilgiler güvenilir midir?

Günümüzde sanal ortamın kullanımı neredeyse kaçınılmaz bir gereklilik haline gelmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2016 yılında yapılan Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre ülkemizde Genel Ağ kullanımı oldukça yaygındır. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarına göre, bireylerin Genel Ağı kullanma amaçları aşağıda verilmiştir.

Sosyal medya üzerinden profil oluşturma, mesaj gönderme veya fotoğraf vb. içerik paylaşma	%82,4
Paylaşım sitelerinden video izleme	%74,5
Haber, gazete ve dergi okuma	%69,5
Sağlıkla ilgili bilgi arama	%65,9
Mal ve hizmetler hakkında bilgi edinme	%65,5
Müzik dinleme	%63,7
Mal veya hizmet satın alma	%34,1

Genel Ağ'dan düzenlenerek alıntılanmıştır (18.02.2018).

Türkiye İstatistik Kurumunun yaptığı araştırma sonuçları sanal ortamın, insanların hayatında önemli rol oynadığını göstermektedir. Sanal ortam üzerinden paylaşılan bilgilerin insanlara yarar sağladığı tartışılmaz bir gerçektir. Ancak bu ortamda edindiğimiz bilgiler doğru olabileceği gibi yanlış da olabilir. Bu nedenle ulaştığımız bilgilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini sorgulamalıyız. Çünkü eriştiğimiz bilgilerin önemli bir kısmı yetkili kurumların ve alanında uzman kişilerin denetiminden geçmemektedir. İsteyen herkes buraya bilgi yüklemekte ve yüklediği bilgilerin yayılmasını sağlayabilmektedir. Bu nedenle Genel Ağ üzerinden ulaştığımız bilgileri değerlendirmek, bunların doğruluğunu ve güvenilirliğini sorgulamak bizim sorumluluğumuzdadır.

İnsanlar arasında iletişimi sağlayan gazete, dergi, radyo, televizyon ve Genel Ağ gibi kitle iletişim araçlarının tümü medya olarak adlandırılır. Medyanın hayatımızdaki önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Medya denilince önceleri insanların aklına yalnızca gazete, dergi gibi basılı kaynaklar ve televizyon gelirdi. İnsanlar gazete ve dergi okuyarak, televizyon izle-yerek medyadan etkilenirdi. Ancak günümüzde bilgisayar ve akıllı telefonlar aracılığıyla Genel Ağ'a bağlanan, sanal ortamı takip eden, sosyal medyayı kullanan insanlar da medyanın etkisine girebilmektedir. Medyanın insanlara verdiği mesaj yoğunluğunun fazla olması nedeniyle insanlar, doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmakta zorluk yaşamaktadır. Medya mesajlarına ulaşmak ve onları doğru bir şekilde sorgulayıp çözümlenebilmek medya okuryazarlığı becerisini gerektirmektedir.

Medyada karşılaştığı yazılı ve yazılı olmayan mesajlara ulaşma, bu mesajları çözümlene, değerlendirme yeteneği kazanan bir kişinin iyi bir medya okuryazarı olduğu söylenebilir. Dolayısıyla medya okuryazarlığı bilincine ulaşmış birey, medyadaki doğru ve güvenilir bilgilere kısa sürede ulaşabilir. Eleştirel bakış açısıyla ulaştığı bilgileri değerlendirebilir.

Sanal ortamda edindiğimiz her bilgiyi doğru olarak kabul etmeyerek doğru bilgiye ulaşmaya özen göstermeliyiz. Sunanla ilgili aşağıdaki uygulamaları yapmalıyız.

- Sanal ortamda edindiğimiz bilgileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmeliyiz.
- Edindiğimiz bilgilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini sorgulamak için yetkili kurumların açıklamalarını takip etmeliyiz.
- Doğru olduğundan şüpheye düştüğümüz bilgileri farklı Genel Ağ adreslerinden kontrol etmeliyiz.